

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Meditatie

*"Heere, ga uit van
mij, want ik ben
een zondig mens"*

Lukas 5:8

Het was wel een wonderlijke opdracht die de Heere Jezus aan petrus gaf toen Hij tot hem zei: "Steek af naar de diepte en werp uw netten uit om te vangen". Want vissen, dat kun je alleen als het donker is. Dat doe je, althans als ervaren visser niet als de zon schijnt. Overdag vist niemand. En we kunnen dan ook goed begrijpen dat Petrus, als beroepsvisser, verwonderd opmerkte: "Meester, wij hebben de gehele nacht over gearbeid en niets gevangen: maar, zo voegt hij er aan toe: "Op Uw woord zal ik het net uitwerpen." Nee, Petrus wil niet ongehoorzaam zijn. Hij heeft ontzag voor Zijn Meester. Omdat Jezus het is Die het zegt, zal hij het net uitwerpen. Maar hij doet het met de gedachte: "het zal toch wel niets worden".

*Want Jezus
is hier alleen
groot voor
hem.
Al wat aan
Hem is,
is gans heerlijk.*

Op Uw woord zal ik het uitwerpen! Ja, dat is geloven. Het net uitwerpen, enkel omdat Jezus het zegt. Dat doet Petrus. Maar het is met twijfel gemengd. Of liever, met ongeloof. Dat blijkt straks wel overduidelijk uit zijn sprakeloze verwondering en oneindige beschaamdheid over de vangst. Want de vangst is buitengewoon groot, het net scheurt van de menigte van vissen. Twee scheepjes worden er mee gevuld tot zinkens toe. En... Simon Petrus, wat zegt u ervan? Wat Simon er van zegt? Och niet veel. Hij heeft niet veel te zeggen. Hij weet niet waar hij blijven moet. Hij wil wel wegkruipen van beschaamdheid. Hij had helemaal geen vangst verwacht.

En nu dit, dit is van de Heere geschied. En het is een wonder in zijn ogen. En neervallende aan de voeten van Jezus roept hij uit: "Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens." Met andere woorden? Heere, ik ben Uw gemeenschap niet waard. Het kan niet. Gij zo oneindig goed en ik zo vreselijk verkeerd. Gij zo almachtig en al wijs, en ik zo onmachtig en eigenwijs. Gij zo vlekkeloos rein, en ik zo zwart zondig. Wee Heere, wij behoren niet bij elkaar. Ik niet bij U en U niet bij mij. En daarom: "Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens".

Heerlijke verlegenheid. Verlegenheid. Beschaamdheid. Ja, maar toch ook heerlijk. Nee, Petrus had het hier niet slecht want hij ligt aan Jezus voeten. En dat is altijd een goede plaats. Als een gans onwaardige in zichzelf, wegkrimpend van schaamte en verlegenheid, maar dan toch aan Jezus voeten. Wegsmeltend van verwondering en aanbidding en liefde. Want Jezus is hier alleen groot voor hem. Al wat aan Hem is, is gans heerlijk. Zijn hart ziet Jezus, de ware, de levende Jezus in Zijn grootheid en schoonheid. En dat is zalig.

Jezus zien in Zijn noodzakelijkheid en gepastheid, in Zijn Middelaarschoonheid en -heerlijkheid, dat kunnen wij alleen maar aan Jezus voeten, als wij, gebroken in onze eigengerechtigheid en eigenwijsheid en hoogmoed, geen plaats om te staan overhielden. Als wij alleen maar kunnen

buigen, knielen. Daar, in de diepte van zelfveroordeling en verootmoediging, kan het geloof opbloeien, waar wij overgeschakeld worden van het leven uit eigen kennen en kunnen en vroomheid, op het leven uit Hem, uit Wie Hij is, als de algenoegzame Jezus, Die Zijn volk zalig maakt van hunne zonden. Daar in de diepte, aan Jezus voeten, daar is ook alleen plaats voor de verwondering, voor de aanbidding, voor de ware blijdschap voor de dankbaarheid. Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens. Heere, het is veel te groot. U bent veel te groot voor mij, arme, onwaardige albederver! Arm, ja dood is het geloof, dat niets verstaat van deze heerlijke verlegenheid. Arm, ja dood is het geloof waar het wonder uit is en de verwondering. Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens. Heere, wij passen niet bij elkaar. Ja Simon, toch wel. Juist wel. Voor 'zondige mensen' is Hij gekomen. Voor 'zondige mensen' kan en wil en zal Hij alles zijn. Simon, kunt u alleen nog buigen in schaamte over uw verkeerdheid, uw ongeloof, uw verdorvenheid? Blijf dan maar liggen aan Jezus voeten. Er is geen betere plaats. Daar wordt de rust geschonken!

Lezer, wie deze plaats door genade leert vinden, dat is voor eeuwig behouden. Naast Petrus aan Jezus voeten. Daar ben ik niets meer. Daar is Hij alleen alles. Ja gewis, ik acht ook alle dingen schade te zijn om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus. Heere, ga uit

van mij, want ik ben een zondig mens. Nee Heere, blijf toch bij mij want ik kan U niet missen. Zonder U is mijn leven zinloos. Heerlijke verlegenheid. Van mij is niets goeds, alles verkeerd te zeggen. Maar spreek toch geen

kwaad van de Heere Jezus. Hij is enkel goed. Oneindig goed. Aan Jezus voeten. Daar, op die plaats, diep in het stof gebogen, ruist uit de diepte van een verbroken hart in zalige verlegenheid de Psalm omhoog:

Loof, loof de HEER', mijn ziel, met alle krachten; Verhef Zijn Naam, zo groot, zo heilig 't achten; Och, of nu al wat in mij is, Hem prees!

M. Vlietstra

Ambtelijke praktijk

Een onderwijzende les. Jakobus 2: 5-7

De stijl van de zonde is ondermeer ogendienst, ook als het gaat over het alleen denken aan zichzelf. De stijl van genade is het doen van

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van ds. M. Vlietstra over Lukas 5:8 'Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens ='. Ds. M.C. Tanis schrijft over Jakobus 2:5-7 "Een onderwijzende les". Ds. J.M.J. Kieviet gaat verder met het schrijven over het avondmaalsformulier. Ds. P. Roos levert een bijdrage over 'vergeving'. Ds. K. Hoefnagel schrijft over crematie. Zelf schrijven we een bijdrage over Theodorus van der Groe. Tenslotte enkele persberichten en boekbesprekingen.

Ontmoetingsdag Bewaar het Pand

D.V. zaterdag 7 mei (!) in de Christelijke Gereformeerde Kerk te Werkendam. Let erop dat dit niet de zaterdag na Pasen is, die datum is erg ongunstig omdat het dan koninginnedag is. Dat is de reden dat we een week later dan gewoonlijk samen hopen te komen. In het vorige nr. van ons blad stond een andere datum, nl. 14 mei, maar dan is het kerkgebouw van de CGK te Werkendam niet beschikbaar, daarom dus 7 mei. Sprekers: ds. M.C. Tanis, ds. M.A. Kempeneers, ds. K. Visser en ds. P. Roos. Dit jaar is het vierhonderd en vijftig jaar geleden dat de Nederlandse Geloofsbelijdenis werd opgesteld door Guido de Brès. Daar willen we op deze ontmoetingsdag aandacht voor vragen. Ook de datum van de volgende ontmoetingsdag geven we op verzoek alvast door: D.V. 24 september 2011 op Urk.

Koningin Beatrix 73 jaar

D.V. Maandag 31 januari zal onze koningin jarig zijn. Juist op die dag zal gevoeld worden dat prins Claus er niet meer is. We wensen haar persoonlijk en in haar taakuitoefening als vorstin Gods onmisbare zegen toe. Er zij gebed voor haar en haar nageslacht.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 17 februari verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 10 februari.

AvH

Gods wil en het denken aan de naaste. Wie hij ook is. Rijk of arm, geschoold of ongeschoold. Wat de eigen wil van de Heere is wordt ons duidelijk in het Woord aangegeven. Het blijkt in de praktijk. In de samenleving. Jakobus wijst erop. Indringend. Hartelijk. Hoort mijn geliefde broeders heeft God niet uitverkoren de armen dezer wereld om rijk te zijn in het geloof en erfgenamen des Koninkrijks hetwelk Hij beloofd heeft die Hem liefhebben (vs. 5). Welk een hartelijke aanspraak gebruikt Jakobus.

Hartelijke verbondenheid

Mijn geliefde broeders. Geen gekke terminologie, maar werkelijkheid. Jakobus weet zich één met de geadresseerden. Nu mag er ook geen enkele verkeerde gedachte bij hen opkomen wanneer hij in zijn spreken of schrijven scherp is. Jakobus zoekt hun welzijn. Die houding mag een ambtsdrager niet vreemd zijn. Niet zwijgen wanneer er gesproken moet worden. Maar dan spreken op de juiste wijze. In heel het dienstwerk behoort er te zijn het hartelijk oprecht omgaan met de gemeente. Zonder aanzien van de persoon, als dit nodig is, gelijk dit bij Jakobus blijkt te zijn. In Jakobus' tijd was er wat gaande. Zo onderling. Er waren in de tijd van Jakobus behoorlijk wat armen. Behorend tot de armlastige gemeente van Jeruzalem. Ook waren er leden door de vervolging in de verstrooiing terecht gekomen. Over de grenzen van het Joodse land. Verschillenden hadden het maatschappelijk- sociaal niet best. Om christen- zijn werd men ook

gemedend of zelfs geboycot, gelijk dat nu het geval is. Men had het zwaar. Zwaar te verduren. Naar de maatstaven van de wereld was er niemand jaloers op hen. Maar Jakobus vestigt het oog op hen. Voor Jakobus hebben ze grote betekenis. Hij wist zich in geestelijk opzicht van harte aan hen verbonden. In hun armoedig leven is de Heere gekomen en gingen zij behoren tot hen van wie geschreven staat: Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk en die zullen op de Naam des Heeren betrouwen (Zef. 3:12). De Heere Christus rekende hen tot de zaligspreking: zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen (Matth. 5:3). Naar de wil van de Heere en door Zijn genadewerking waren zij erfgenamen geworden van het Koninkrijk der hemelen. Het zijn Koningskinderen. Zo behoorden zij gezien en erkend te worden. Ze hebben toekomst door en met de Heere. Gelijk allen die de Heere liefhebben in Zijn rijke toekomst zullen delen. Van die heerlijkheid zijn de armen niet uitgesloten. Er is onderscheid in personen in kerk en samenleving. Maar er is geestelijk eenheid. Zonder aanzien van de persoon. Van allen geldt: uit genade zijt ge zalig geworden door het geloof en dat niet uit u. Het is Gods gave (Ef. 2:8). Rijk en arm. Arm en rijk dienen daarvan doordrongen te zijn. Men behoort bij elkaar. Nu aan beide kent Jakobus een band. Hij heeft met Johannes allen lief die uit God geboren zijn. Als het goed is, is dat ook nu het geval. Vandaag zouden daarin predikan-

ten moeten voorgaan. Met elkaar spreken en de hand geven. De geestelijke geboorte leidt daartoe. Welk een eenheid was er op de Pinksterdag. Welk een eenheid ondanks verschil in de reformatietijd. Nu wordt er veel geschreven over de gescheidenheid. Er zij een staan naar die eenheidsbeleving. Een eenheid die niet gemaakt is, maar geboren is. Waar men naar uitzag en voor bad. Dan is het: we staan wel niet in hetzelfde kerkverband, op dezelfde kansel, maar we mogen beide staan in de dienst van de Heere. We denken aan elkaar en leven met elkaar. Indien nodig lijden en strijden we met elkaar. Die beleving van zondag 21 is gelukkig geen verleden tijd. In de kerkmuren zijn openingen en daardoor kent men iets van de samenbinding. Een in geloof en beleven. Hoe onderscheiden ook. Maar naar het Woord van de Heere.

Schokkend

Heel scherp wijst Jakobus erop: Gij hebt de armen oneer aangedaan. Overweldigen u niet de rijken en trekken zij u niet tot de rechterstoelen (vs. 6). Welk een schrijnende tegenstelling is er tussen de houding van de Heere tegenover de armen en de houding van de rijken, de welgestelden. Armen werden met minachting behandeld. Naar de grondgedachte kan zelfs gezegd worden dat ze getiranniseerd werden door de rijken. Men overheerste hen. Men ging als een tiran met hen om. Zoals in sommige landen en plaatsen in de tijd van de slavenhandel. Hoe erg als christenen daaraan mee doen en zelfs geen protest laten horen. Zo kan dat ook nu zijn als het gaat over de vervolgd christenen. Men wordt ook voor rechtbanken gesleept. Om zaken van godsdienstige en maatschappelijke aard. Onder de schijn van recht werd er vergaderd. De rijken die bij de rechtszitting betrokken waren konden door omkoperij het zo bewerkstelligen dat de armen de dupe werden en nog verder kwamen in de put van ellende. De kerkhistorie wijst ook op toestanden, waardoor personen aan lager wal zijn geraakt.

Hoe zijn afgescheidenen in de 19e eeuw niet behandeld. Er werden er voor rechtbanken gedaagd en hebben zware boetes gekregen. Men werd nagejouwd. Had men een winkel, de klantenkring werd kleiner. De laatste twee werkdagen kwamen ook voor in bepaalde gemeenten ontstaan na 1892. Het gaat toch niet vergeten worden wat het voorgelacht over had en wilde doorstaan vanwege de keuze voor een Schriftuurlijk bevindelijke prediking? Het gaat gemeentelijk verkeerd wanneer er een tegenstelling tussen het verleden en het heden groeit. Wanneer dat het geval zal zijn dan heeft vers 7 in zekere zin ook betrekking op het voorgelacht.

Attentie

Lasteren zij niet de goede Naam die over u uitgesproken is? Als pastor gaat het Jakobus ter harte waaronder de armen gebukt gaan, want wat kan men doen tegenover lasteren. Lasteren is een scherp wapen, wat diep ingaat in het le-

ven. In en buiten de kerk zijn de handlangers van de boze. Gaat het over het roepen, aanroepen of uitroepen van de Naam dan dient gedacht te worden aan de naam van Jezus Christus. Die Naam beheerste hen. Ze hadden die Naam lief. Ze wisten zich aan die Naam verbonden. Nu wordt er smadelijk over de Naam gesproken. Daar men zich nu door leven, levenshouding en gezindheid verbonden wist aan die Naam Jezus Christus werd men mede gelasterd. Maar de Naamdrager Jezus Christus zegt: zalig zijt gij als u de mensen smaden en vervolgen en liegende alle kwaad tegen u spreken om Mij-nentwil. Verblijdt en verheugt u want uw loon is groot in de hemelen want alzo hebben zij vervolgd de profeten die voor u geweest zijn (Matth. 5:11 en 12). Met dat getuigenis kon men het doen. Ook vandaag. Want Jezus' woorden zijn geen leuzen maar daden! Wat een troost en kracht. Ook als lastering om de Naam er is.

M.C. Tanis

De praktijk der godzaligheid

Het avondmaalsformulier [44]

Zin voor zin lezen we in deze serie artikelen ons avondmaalsformulier. We zijn gekomen aan het slot van het gedeelte waarin Olevianus probeert het diepe lijden van de Heere Jezus onder woorden te brengen. Het heilig avondmaal is immers ingesteld tot gedachtenis van Zijn bittere lijden en sterven. Het gebroken brood en de vergoten wijn willen ons bepalen bij de kostbare prijs die Hij betaalde: Zijn lichaam dat Hij gaf en Zijn bloed dat Hij stortte ter verzoening van de zonden. Voor dit keer zijn we aangekomen bij de volgende woorden: "... en heeft eindelijk met Zijn dood en bloedstorting het nieuwe en eeuwige testament, het verbond der genade en der verzoening, besloten, toen Hij zeide: Het is volbracht!"

Het is volbracht!

De Heere Jezus heeft de drinkbeker, de volle drinkbeker met de gramschap van God, aangenomen

en leeg gedronken, ten einde toe. En toen de beker geledigd was, tot en met de laatste druppel, toen was Zijn lijden ten einde. Toen was de verschrikkelijke orkaan van de toorn van God uitgewoed. Toen was de duisternis voorbij. Toen stak de Vader het zwaard van Zijn gerechtigheid in de schede. Eerst was het: "Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder, tegen de Man die Mijn Metgezel is..." Maar nu wordt dat zwaard opgeborgen, om tegen Hem nooit meer te voorschijn gehaald te worden. Gods recht is tevreden gesteld. Al de arbeid die de Heere Jezus op Zich genomen had, is nu verricht. Toen Jezus dan de edik genomen had, zeide Hij: "Het is volbracht!" En het hoofd buigende, gaf Hij de geest... Dat zwaard in de schede zal ook nooit meer ontwaken tegen hen die in Christus Jezus zijn.

De afsluiting van Zijn kruisweg, brengt de Heere Jezus onder woorden door Zijn constatering dat

*De kerkhistorie
wijst ook op
toestanden,
waardoor
personen aan
lager wal zijn
geraakt.*

*Het heilig
avondmaal
is immers
ingesteld tot
gedachtenis
van Zijn bittere
lijden en
sterven.*

*Heel de tijd
dat de Heere
Jezus op aarde
was, heeft
Hij geweten
dat het
verschrikkelijke
kruis zou
komen.*

alles is volbracht. Dat overwin-
ningswoord is een heerlijk over-
winningswoord. Want het hele
werk is gedaan. Niets van wat de
Heere Jezus Zich voorgenomen
had, is ongedaan gebleven. De
duivel heeft geprobeerd blok-
kades op de weg te leggen. Denk
aan Herodes, denk aan de mensen
van Nazaret, aan het Sanhedrin,
aan Judas. Zij allemaal waren zijn
instrumenten. Satan heeft gepro-
beerd door middel van hen Chris-
tus' werk te verijdelen, maar het
is hem niet gelukt. Zo heeft Gods
volk een volkomen Zaligmaker.
Zijn liefde en ijver voor Zijn Vader
brandde. Het was Zijn spijs te
doen de wil van Zijn Vader. En Hij
heeft het helemaal gedaan! Het is
volbracht!

Aan de dis des verbonds gedenkt
de kerk des Heeren in stille eer-
bied en verwondering de voltooi-
ing van het lijdenswerk van haar
Zaligmaker. Hij deed geen half
werk maar voleindigde Zijn op-
dracht volkomen. De Heere Jezus
verkondigde dat evangelie ook aan
het einde van Zijn kruislijden. Hij
deed het horen aan allen die het
maar horen wilden. "Het is vol-
bracht!"

In dat ene woord klinken veel an-
dere woorden mee. Laten we eens
proberen enkele facetten van dit
kruiswoord in het oog te krijgen.

Het werk is gedaan!

Heel de tijd dat de Heere Jezus
op aarde was, heeft Hij geweten
dat het verschrikkelijke kruis zou
komen. Hij was naar deze aarde
gekomen om te lijden en te ster-
ven. Dat was Zijn missie. Hij had
het aan Zijn Vader toegezegd. Hij
had er Zich vrijwillig toe verplicht.
Hij is in deze wereld gekomen om
te doen wat gedaan moest wor-
den – met het oog op de eer van
de Vader en met het oog op de
zaligheid van Zijn Kerk. Daartoe
moest Hij komen en daartoe wilde
Hij komen. En Hij is gegaan, in de
volheid van de tijd, gedachtig aan
Zijn toezegging: "Zie, Ik kom, o
God, om Uw wil te doen..."
Naarmate Zijn tijd op aarde vor-
derde, besefte de Heere Jezus dat
het meer en meer aanstaande was:
Zijn smadelijke gevangenneming,

Zijn ontluisterende verhoor, Zijn
gevloekte kruisiging, Zijn ver-
schrikkelijke lijden, Zijn ontzaglij-
ke verlatenheid. Toch heeft Hij er
al die jaren recht op aangekoerst,
recht op Zijn vreselijke lijden
aan. Maar nu is er een eind aan
gekomen. Het lijden is ten einde.
En dan, met een roep van triomf,
roept de Heere Jezus het uit: "Het
is volbracht!" Alles is nu voorbij.
Jawel, Hij moet de dood nog in.
Maar de dood is voor Hem niet
een betaling voor de zonde, maar
een doorgang tot Zijn Vader. Het
werk is gedaan! Nu mag de Zoon
naar huis. Nu mag Hij naar Zijn
Vader terug.

Het doel is bereikt!

Eén enkel woord is het maar in
het Griekse evangelie: *tetelestai*.
Daar zit het woordje telos in. De
hoofdbetekenis van dat kleine
woord is: *doel*. Als de Heere Jezus
uitroept: "Het is volbracht!",
klinkt daarin door: "Het doel is
bereikt!" In de oude Engelse verta-
ling klinkt dat wat sterker door
dan bij ons: "It is finished!" De
finish, het doel, is bereikt.
Welk doel is bereikt? Je kunt
zeggen: het doel waarvoor Hij
gekomen is. Het doel waarvoor
de Heere Jezus Zich beschikbaar
heeft gesteld. Het doel van Zijn
vleeswording en van Zijn lijden
en sterven. Om de werken van de
duivel te verbreken. Om de Naam
van de Vader te verheerlijken. Om
gerechtigheid te verwerven. Dat
doel is nu bereikt.

Het ligt nog dieper. Het doel is
bereikt, namelijk het doel dat de
Heere had met de wereld toen Hij
haar schiep en met de mens als
kroon op de schepping. Het doel
dat totaal gemist leek te zijn met
de val van de mens, dat doel is nu
weer terug ontvangen. Wat had
de Heere met deze wereld en met
de mens voor ogen? Zijn doel was
dat de mens Zijn Schepper zou
eren en prijzen. Dat hij tot lof van
de Heere op aarde zou zijn. Dat
hij in de wegen van de Heere zou
wandelen en zou vragen naar Zijn
wil. Dat doel leek totaal verloren.
De zondige mens is een doelmis-
ser. Hij beantwoordt in de verste
verte niet aan Gods bedoeling.
Maar sinds Golgotha is het an-

ders. De Heere krijgt Zijn mens
en Zijn schepping weer terug. Het
blijkt waar: "Dit volk heb Ik Mij
geformeerd. Zij zullen Mijn lof
vertellen!"

De beloften zijn vervuld!

De beloften uit het Oude Testa-
ment aangaande de Heere Jezus
hebben hun voltooiing gevonden.
Eeuwen lang hadden de profe-
ten in opdracht van de Heere de
komst van de Heere Jezus en de
uitvoering van Zijn Zaligmakers-
werk in het vooruitzicht gesteld.
Trouwens, niet de profeten alleen.
De eerste belofte was uit de mond
van de Heere Zelf gekomen. En
alle andere beloften hadden in
die allereerste toezegging als het
ware hun baarmoeder gevonden.
Ze zijn eruit voortgekomen. Dat
alles was nu in vervulling gegaan.
Dat Hij komen zou als het vrou-
wenzaad. Dat Hij geboren zou
worden uit een maagd. Dat Hij uit
het zaad van Abraham zou zijn,
een regelrechte afstammeling van
David. Dat Zijn Naam zou zijn
Immanuël, met-ons-God. Dat
Hij als de Knecht des Heeren als
een lam ter slachting gewillig zou
gaan. Nu was het allemaal ver-
vuld. Weliswaar wachtten er nog
enkele beloften op concretisering,
bijvoorbeeld die aangaande Zijn
opstanding uit de doden en Zijn
terugkeer naar en wederkomst uit
de hemel. Maar in beginsel was nu
alles vervuld.

Nu aan het kruis, nu Hij alle leed
doorleden en heel Zijn strijd ge-
streden heeft, nu overziet de Heere
Jezus de hele omvang van het
profetische woord. En nu blijkt
alles verwerkelijk. In een zege-
roep geeft Hij er uiting aan: "Het
is volbracht! Het is vervuld! Alle
beloften zijn vervuld!"

Er is vrede gemaakt!

Dit woord van de Heere Jezus, dit
zesde kruiswoord, heeft nog een
diepere laag. Dat hangt samen
met de taal die de Heere Jezus
heeft gesproken. Ongetwijfeld
ook aan het kruis. Dat was geen
Grieks. Maar dat was Aramees, een
taal, verwant aan het Hebreeuws.
In die taal heeft de Heere Jezus
ook dit kruiswoord uitgeroepen.
Wel, het is alleszins aannemelijk

dat Hij letterlijk geroepen heeft: "Nisjlam!" Hij gebruikte een werkwoord dat alles te maken heeft met het Hebreeuwse woord *sjaloom*, vrede. Letterlijk heeft de Heere Jezus uitgeroepen: "Het is vrede geworden!" of "Vrede is gemaakt!" "Het is volbracht", dat betekent: er is vrede gekomen, vrede waar tot dusver geen vrede was. Tengevolge van de zondeval was er op aarde oorlog uitgebroken. Een strijd van de opstandige mens tegen zijn Schepper en Heere. De duivel port hem nog steeds op om het gezag van de grote God te weerstaan. En met succes. Allerwegen klinkt het tegenover de Heere en Zijn Gezalfde: "Laat ons Zijn banden verscheuren en Zijn touwen van ons werpen..." De mens die de boze is toegefallen, hij leeft in pure vijandschap tegen de Heere. Maar nu heeft de Heere

Jezus die boze macht overwonnen. Dat deed Hij aan het kruis. Hij heeft de kop van de slang vermord. De Heere Jezus Christus, Hij heeft vrede gemaakt. De vrede die Hij vanaf het kruis ook uitdeelt door Zijn Geest. De vrede door het bloed van het Lam. Door Hem van wie de apostel Paulus getuigt: "Hij is onze Vrede!"

Het verbond is bekrachtigd!

En nu zegt ons avondmaalsformulier het nog anders. Als het over deze dingen gaat, lezen we: "Hij heeft eindelijk met Zijn dood en bloedstorting het nieuwe en eeuwige testament, het verbond der genade en der verzoening, besloten, toen Hij zeide: 'Het is volbracht!' Toen de Heere Jezus dit voorlaatste kruiswoord uitsprak, toen heeft Hij dus, aldus het formulier, het verbond der genade 'beslōten'. In de oorspronke-

lijke tekst van het formulier staat: Hij heeft dat verbond verzegeld, Hij heeft het bekrachtigd, rechtsgeldig gemaakt. Dat is een diepe gedachte. Aanleiding voldoende om er een volgende keer nog eens afzonderlijk bij stil te staan.

Ondertussen geven de onderscheidene aspecten van dit voorlaatste kruiswoord, me dunkt, voldoende stof tot meditatie. "Het is volbracht!" Wie door genade leven leert uit dit volbrachte werk, is zalig. De Bron van deze zaligheid is voorhanden. Er is in Christus Jezus een Fontein geopend tegen de zonde en tegen de onreinheid. Een volkomen werk van een volkomen Zaligmaker.

J.M.J. Kieviet

Tengevolge van de zondeval was er op aarde oorlog uitgebroken. Een strijd van de opstandige mens tegen zijn Schepper en Heere.

Sprekend verleden

Theodorus van der Groe (1705- 1784) - 2

Het verval van het volksleven was groot ten tijde van de omwandeling van de Zaligmaker. Er mochten in Israël geen bedelaars gevonden worden, maar ze waren er wel. Ook de blinde Bartimeüs bedelde. In Deut. 15:4 staat "Alleenlijk omdat er geen bedelaar onder u zal zijn, want de HEERE zal u overvloediglijk zegenen in het land, dat u de HEERE uw God ten erve zal geven om hetzelfde te bezitten." Er werd niet goed gezorgd voor arme en gebrekkige mensen toen Christus op aarde was. Israël zou een uitzondering moeten zijn wat de zorg voor armen aangaat in de toenmalige wereld, maar was het helaas niet. Ook in Handelingen 3:2 lezen we van een man die kreupel was vanaf zijn geboorte en dagelijks aan de deur van de tempel werd gezet om te bedelen.

Zoete honing

Van der Groe wijst op de geeste-

lijke betekenis van de genezing van de blinde Bartimeüs. We lezen in de tweede preek over dit wonder: "want zulk een enkel bloot geval van de genezing van een arme blinde zou ons weinig profijt of lering kunnen aanbrengen, indien wij het niet alles geestelijk op onszelf en onze staat toepassen. De Heere verlene ons hier dan nu weer het licht van Zijn Heilige Geest, opdat wij geestelijke dingen met geestelijke dingen mochten vergelijken, en dat wij, als de bijen, zoete honing van geestelijke leer en troost uit deze merkwaardige geschiedenis verder mogen trekken, tot onzer zielen zaligheid in de Heere Jezus.

Afkomst

Men kende de blinde bedelaar. Men wist welke naam hij droeg en wie zijn vader was. Bartimeüs was de zoon van Timeüs. Bartimeüs betekent zoon van de ge-

eerde. Van der Groe trekt dan de lijn naar onze afkomst. We lezen dan het volgende: "dit is zeker, dat wij, arme, blinde en ellendige zondaren, ook allen een bekende vader hebben, namelijk: Adam, uit wiens lendenen wij allen geboren zijn. Deze onze vader was een zeer groot man. O, wat was hij rijk en aanzienlijk, beide naar ziel en lichaam! Hij was een vriend, een kind en een huisgenoot Gods; hij had alles wat een gelukkig mens maar hebben kon; hem ontbrak niets in zijn rechte staat in het paradijs. En o, wat had hij geen rijke en gelukkige kinderen kunnen nalaten, was hij maar aan God, zijn Heere en Vader, gehoorzaam gebleven! Daar was dan ook geestelijkerwijze, geen bedelaar, geen arm behoeftig zondaar ooit geweest in Israël."

Horen

De blinde Bartimeüs was niet

Er werd niet goed gezorgd voor arme en gebrekkige mensen toen Christus op aarde was.

Christus dient gepredikt te worden als de enige Verlosser en Zaligmaker van arme zondaren. Zo predikte Paulus Christus de Gekruisigde.

doof. Hij hoorde dat er veel mensen voorbijkwamen. Zo geeft de Heere dat we Zijn Woord kunnen horen in de prediking. Het is de plicht van de mens zich onder de prediking van het Woord te zetten. Het wordt te weinig gewaardeerd dat de meeste mensen kunnen zien. Van der Groe schrijft: "Och, wat wordt de Heere voor zulk een grote goedheid doorgaans weinig van ons gedankt! Hoe leeft men niet evenals het domme vee, dat geen verstand heeft, om Gods menigvuldige weldaden en zegeningen te erkennen!" Er klinkt een waarschuwing voor te grote nieuwsgierigheid naar wereldse zaken en een aansporing om naar het ene nodige te vragen.

Jezus de Nazarener

Op de vraag van Bartimeüs wie er voorbijging werd hem vanuit de schare geantwoord: "Jezus de Nazarener." Een blind mens heeft medelijden en ontferming nodig. Dan tekent Van der Groe aan: "Hoe leert ons dit gedrag der schare niet, dat men zo ook, in het geestelijke, veel ontferming en medelijden moet hebben met arme blinde onbekeerde mensen, die Christus en de weg der zaligheid nog niet kennen, maar die daar nog geheel verduisterd zijn in hun verstand; hoe gaarne men deze blinde ook moet onderrichten en onderwijzen van den Heere Jezus, en van de waarheden van Gods Woord." Christus dient gepredikt te worden als de enige Verlosser en Zaligmaker van arme zondaren. Zo predikte Paulus Christus de Gekruisigde. Jezus de Nazarener ging voorbij. Dat houdt in Jezus afkomstig uit Nazareth in Galilea. De vijanden van Christus misbruikten deze naam om Hem te bespotten. We lezen immers in Johannes 1:47 "Kan uit Nazareth iets goeds zijn?" Hiermee stemt overeen wat we bij de profeet Jesaja lezen dat Christus geen gedaante noch heerlijkheid had, als wij Hem aanzagen zo was er geen gestalte dat wij Hem zouden begeerd hebben. Dan schrijft Van der Groe: "Hoe had hij ons, arme zondaren, die Hem met een waar geloof omhelzen, toch in de

hemel kunnen brengen, indien Hij uit een betere plaats dan het geringe en verachte Nazareth gekomen was? Hoe had Hij ons de eeuwige heerlijkheid kunnen verwerven, indien Hij niet eerst, in Zijn persoon, alle aardse luister en heerlijkheid geheel had afgelegd en terzijde gesteld? Hoe kon Hij ons, arme zondaren, rijk maken, indien Hij Zelf voor ons niet arm werd?" Er ligt in de naam Nazarener ook troost in voor Gods kinderen als zij bespot worden. "Ten andere droeg Hij ook die naam, om al de Zijnen te versterken en te vertroosten over alle smaad en bespottung, die hun van de wereld steeds zou ontmoeten, en bijzonder over alle lasterlijke, bespottelijke en verachtelijke bijnamen, die men aan hen, als Zijn leden, hier in de wereld doorgaans zou geven."

Ontferming

De blinde Bartimeüs had de Heere Jezus niets aan te bieden. Hij smeekte om ontferming: "Jezus, Gij Zone Davids, ontferm U mijner!" Hij vroeg of Jezus hem ziende wilde maken. Bartimeüs was ervan overtuigd dat Jezus hem kon genezen. Zo luid als hij kon riep hij om ontferming. Bartimeüs verwachtte alle heil en hulp van Jezus. Aan het slot van de derde preek over Bartimeüs lezen we het volgende:

"En zo leerde hij ons dan hier met zijn voorbeeld, welke weg ook nog tegenwoordig alle arme blinde zondaren moeten inslaan, die gaarne voor eeuwig willen behouden en genezen worden; hoe zij zich ook, zonder uitstel of verzuim, met een sterk en hartelijk geroep, geheel door de Geest des geloofs moeten wenden tot de Heere Jezus en tot Zijn grondeloze barmhartigheid en vrije ontferming. O, dat is de enige weg en het onbepaalde middel onzer genezing en eeuwige behoudenis; daar moeten zij allen komen, groot en klein, jong en oud; zij moeten, met verzaking van alles, zich als arme blinde zondaren aan de voeten van Christus nederwerpen en Hem aanroepen om Zijn ontferming, en zij moeten dit hun geroep, met de arme blinde,

zo dikwijls en zo sterk herhalen, opdat de Heere Jezus hen belijft te horen en Zich tot hen te wenden om hen te behouden en te genezen. Och, of alle arme blinde en verlegen zondaren onder ons, dan deze weg ook insloegen en toch daarmee geen langer uitstel mochten nemen! De Heere wil er door Zijn Geest alle uitverkorenen onder ons nog eens met kracht toe bewerken. Dat zij zo!"

Bestraffing

Velen uit de schare bestraffen de blinde die tot Jezus riep om ontferming opdat hij zou zwijgen en niet langer zou roepen. We lezen niet dat iemand uit de schare het voor deze blinde opnam. Wat was de oorzaak van het gedrag van de schare? De reden zou kunnen zijn dat de mensen dachten dat deze blinde alleen heel luid om een aalmoes vroeg en niet om genezing van zijn blindheid. Hier zien we dat er gemakkelijk op een verkeerde manier kan geoordeeld worden over het gedrag van anderen. Van der Groe schrijft in zijn vierde preek het volgende: "Zo kan het dan immers niet anders of zodra een arm, blind, verlegen zondaar tot de Heere Jezus om hulp en ontferming begint te roepen, moet de wereld dat terstond, evenals de schare, misvatten en er een gans verkeerd oordeel over vellen, en alle valse en ongerijmde geruchten van zulk een doen lopen; doch laten zulke arme verlegen zondaren – als het hun waarlijk om de hulp van den Heere Jezus en om zalig worden te doen is – zich aan deze verkeerdheid van de wereld niet storen, gelijk onze blinde in de tekst zich niet stoort aan de verkeerdheid van deze schare." De onwetende schare bestrafte de blinde. Bestrafen wil zeggen iemand zijn fouten voor ogen stellen en oproepen tot verbetering van die fouten. Deze blinde moest niet bestraft maar geprezen worden. Het komt voor dat zij die ernstiger gaan leven, zich van de wereld gaan afzonderen, een getrouwe prediking begeren, veel gaan lezen en bidden en hun zonden gaan bewenen door anderen, zelfs door huisgenoten bestraft worden. We lezen dan het

volgende: "Het beste middel voor alle bekommerde en zoekende zielen is, zulke verkeerde en zondige bestraffingen met geduld en lijdzaamheid, zoveel mogelijk is te verdragen; daardoor niet al te zeer mismoedig te worden; maar integendeel, met onze blinde juist daarom des te sterker te roepen tot de Heere Jezus, om Zijn hulp en ontferming. Gelukkigen, die de Heere Zelf door Zijn genade daartoe versterkt en bekwaam maakt. De wereld wil overtuigde en verlegen zielen weer zorgeloos maken. De wereld kan het niet verdragen dat zij gewaarschuwd wordt en dat er over de dingen van het Koninkrijk van God gesproken wordt.

Aanhouden

De blinde bleef roepen. Hij riep zoveel te meer. Hoe meer hij bestraft werd, des te meer riep hij tot de Heere. Dit was geen stijfhoofdigheid of onverzettelijkheid, maar het was de nood die deed roepen. Verlegen en overtuigde

zondaren, die het echt menen, gaan door met roepen en laten zich daar niet van afbrengen. Bij geveinsden en tijdgelovigen is dat anders. Zij zijn banger voor de wereld dan voor de hel. Als zij bestraft worden en tegenstand ondervinden "dan halen zij de zeilen van hun bekering in." Wie het werkelijk om genezing van de ziel en om de zaligheid te doen is blijft roepen. Van der Groe verwijst dan naar de gelijkenis van de onrechtvaardige rechter die de arme weduwe uiteindelijk recht deed. Tenslotte geven wij het slot van de vijfde preek over Bartimeüs weer: "Maar hoe bad en riep toch de blinde tot de Heere Jezus? Zijn gebed was kort, doch krachtig, oprecht en gelovig; hij riep en zei maar alleen: Jezus, Gij Zone Davids, ontferm U mijner! En hij herhaalde datzelfde gebed en geroep al gedurig eveneens zo; hij kon en hij wist niet anders te bidden. Laten arme, verlegen zielen zich daarmee troosten, die klagen, dat zij geen lange gebeden

kunnen doen, met verscheidenheid van zaken en van woorden, maar dat zij al gedurig hetzelfde moeten bidden, en daarom vrezen, dat de Heere op zulk slecht bidden geen acht zal willen nemen. O zij bedriegen zich. Een kort gebed, en dat altijd hetzelfde, is wel aangenaam en wel genoegzaam voor de Heere Jezus, als het maar gepaard gaat met ernst, oprechtheid, geloof, ootmoed en aanhoudendheid; Hij ziet meer op het hart, dan dat Hij luistert naar de woorden; laten zij dan maar aanhouden met de blinde en met hem ook zoveel te meer roepen, dan zal de Heere Jezus hen zowel helpen en genezen als hem, want Hij heeft nog nooit gezegd tot het zaad van Jakob: zoek Mij tevergeefs. De Heere verlene dan Zijn zegen en de Heilige Geest over dit gepredikte woord! Amen."

A. van Heteren

Wie het werkelijk om genezing van de ziel en om de zaligheid te doen is blijft roepen.

Vragenrubriek

Mag ik naar een crematie?

Mag ik een crematie bijwonen? Deze vraag wordt ons voorgelegd door iemand die plotseling een collega verloor door een ernstig ongeluk. Alle collega's gingen naar het crematorium en de vraagsteller durfde niet achter te blijven. Hij heeft zich daar erg ongemakkelijk gevoeld en zich voorgenomen nooit meer een crematie bij te wonen. Maar mocht hij eigenlijk wel gaan?

Moeten we ons afwijzen van cremeren laten zien in het wegblijven van een crematie? In dit geval ging het om een collega, maar als het een familielid betreft? Je hebt principiële bezwaren tegen cremeren, dus wat nu?

U moet eerst voor uzelf goed vaststellen wat uw bezwaren op grond van Gods Woord zijn. Het gebeurt immers maar al te vaak dat men ergens voor of tegen is, zonder de

onderhavige kwestie in het licht van Gods Woord te hebben onderzocht.

Laat ik proberen kort de bezwaren tegen crematie aan te geven, vanzelfsprekend in het licht van Gods Woord. Dan kunnen we het volgende zeggen. Het verbranden van lichamen wordt in de Bijbel in verband gebracht met het oordeel of de vloek van de Heere, 1 Kon. 13:2.

De Bijbel geeft wel vele voorbeelden van een begrafenis, Gods kinderen werden aan de schoot der aarde toevertrouwd. Dat kunnen we ook zeggen als de lichamen in een grot of grafkamer werden gelegd. Men werd echter niet verbrand. Het lichaam van de Heere Jezus is in Gods voorzienigheid zelfs voor verbranding bewaard, maar in een graf gelegd. Daaruit vloeit Paulus' onderwijs in 1 Ko-

rinthe 15 voort, waar hij spreekt van een zaaien van het lichaam in de grond, in de gegronde hoop op een zalige wederopstanding. Ook al weten we dat het lichaam in de aarde vergaat en tot stof wederkeert, dat neemt de intentie van het zaaien op het moment van de begrafenis niet weg. Het lichaam keert weer tot stof als een oordeel van de Heere over de zonde. Het verbranden van een lijk bewijst geen enkel respect voor het oordeel van God, maar ontkent juist dat verband. Bovendien is de mens geen dier, maar geschapen naar het beeld van God. Daarbij behoren Gods kinderen met ziel en lichaam toe aan de Heere Jezus en mogen zij daarom niet zelf met hun lichaam doen wat zij willen, ook niet na hun dood. Welnu, u ziet voor uzelf duidelijk wat de bezwaren tegen crematie

De Bijbel geeft wel vele voorbeelden van een begrafenis, Gods kinderen werden aan de schoot der aarde toevertrouwd.

Als het goed is weet men hoe u er over denkt. Wij moeten, als het zo te pas komt, onze mening niet voor ons houden.

zijn. Dan moet u die mening, als het te pas komt, niet voor uzelf houden. Op uw werk is het onderwerp cremieren vast wel eens aan de orde. Immers worden er dagelijks mensen begraven of gecremeerd. Dan hebt u een gelegenheid om uw mening naar voren te brengen. Of men u begrijpt, of men het met u eens is, dat is een andere zaak. Maar men weet van uw overtuiging aangaande begraven of cremieren af! En binnen de familie idem dito. Als het goed is weet men hoe u er over denkt. Wij moeten, als het zo te pas komt, onze mening niet voor ons houden.

Nu kan het feit dat men een ander van zijn bezwaren op de hoogte heeft gebracht, voor de één een reden zijn om toch een crematie van een goede bekende, een buurman, collega of familielid bij te wonen, maar voor een ander juist weer niet. Degene die meegaat, verdedigt zich dan met het argument dat hij vooraf zijn bezwaren tegen crematie heeft kenbaar gemaakt. Niemand kan nu zeggen dat hij met zijn aanwezigheid achter deze vorm van uitvaart staat! Hij heeft zich vrij gemaakt. Ik zie veel sympathieks in deze opstelling. We moeten nooit de indruk wekken dat wij ons beter voelen en alles beter weten dan 'de wereld'. Die indruk kan men wekken als men stilzwijgend afwezig is, zonder nadere uitleg. Dan komt men ook niet op de begrafenis van mij of op

die van de mijnen. En het is juist zo goed als mensen uit de wereld een begrafenis bijwonen, waarop Gods Woord klinken mag! Je weet het immers nooit? Als predikant vind ik het altijd een uitdaging als ik op een begrafenis onkerkelijke mensen zie zitten. Dan is mijn gebed: Heere, grijp ze in het hart! Overigens komt het voor dat een crematie in besloten kring plaats vindt en dat er tevoren een rouwplechtigheid heeft plaats gevonden. Al bent u nog zo tegen crematie, een bijeenkomst kunt u altijd bijwonen. Daar weg blijven wekt de indruk dat u boven hen staat. En het is heel erg als die indruk nog terecht is ook! Al moet tevens gezegd worden dat je met het bijwonen van een onkerkelijke plechtigheid je ziel ook kunt kwelen, zodat je je als een Lot in Sodom voelt. Dat zou een goede reden kunnen zijn om er toch maar weg te blijven.

Voor een ander is een uitgelegde afwijzing van cremieren juist een legitieme reden om weg te blijven. Dat is heel goed mogelijk. Maar dan hebt u dat er wel bij gezegd! Dan hebt u gezegd dat u vanwege uw principiële bezwaren niet aanwezig zult zijn. Als u maar wel uw medeleven betuigt! Als u maar wel laat weten dat u aan die ander in zijn of haar verdriet denkt! Dan gaat u niet naar het crematorium, maar dan gaat u wel een avondje op bezoek uit medeleven. En als u dan vraagt of de Heere mee wil

gaan, dan kan het nog wel eens een fijn gesprek worden. Men is onder de indruk van het sterfgeval. De Heere zou dat nog kunnen gebruiken immers?

Ik geef maar wat gedachten door, al besef ik heel goed dat de praktijk behoorlijk weerbarstig kan zijn en de omstandigheden complexer

En wat de vraagsteller betreft, die de crematie van zijn collega heeft bijgewoond, het kan moeilijk lijken om nu, achteraf, alsnog met uw bezwaren naar voren te komen, maar de crematie kan ook een goede aanleiding zijn om er nog eens op terug te komen. Op de werkvloer is dat misschien moeilijk. Daarom kunt u ook bij uw collega thuis langs, of u nodigt hem of haar eens uit.

Voor de rest moesten we maar huiveren, zowel voor het cremieren als het begraven! Het is vreselijk als een lichaam gecremeerd wordt. Maar het is ook erg als men in de schoot der aarde tot stof wederkeert. Dat heeft nu de zonde te weeg gebracht! Verootmoediging past ons. Maar ook verwondering dat de Heere om Christus' wille nog neer ziet op sterfelijke mensen en hun zielen van de dood wil redden!

Al word ik netjes en christelijk begraven, de vraag is toch maar hoe het met mijn ziel is! Kan ik sterven en de Heere ontmoeten?

K. Hoefna

Kerkelijk actueel

Vergeving

De actualiteit is op den duur een telkens zich herhalende cyclus, waarin steeds weer dezelfde zaken voorkomen. Ik heb in de afgelopen jaren de meeste onderwerpen wel eens besproken. Dus moet ik oppassen niet in herhaling te vallen. Daarom zo af en toe ook eens een onderwerp uit een andere sector.

Tegelijk kan ik zeggen dat het voorgenomen onderwerp, vergeving der zonden, de hoogste actualiteit in zich heeft. Wat is er belangrijker dan dat? Het onder-

werp plaatst ons midden in de verschillende opvattingen over de weg der zaligheid.

Ik zou in een gemeente preken en men vroeg me over zondag

51 te willen spreken. Je moet dan eigenlijk, net als in de eigen gemeente vroeger, een nieuwe preek maken. Dat is nuttig en goed, maar het vraagt wel aandacht. Rondtrekkende voorgangers wordt vaak gevraagd een zondag uit de Catechismus te behandelen en het is fijn dat de kerkenraden dat vragen. We hebben ons hele leven uit dit leerboek gepreikt en het zou een groot gemis zijn als

dat nu niet meer kon. Mijn eerste reactie was nu voor een moment die van enig opzien. Wat moest ik nu over die kleine zondag zeggen en denken? Ik heb de preek echter kunnen houden. Daarna, dus achteraf, viel de stof meer dan anders open en zag ik daarin nog veel onderwijs, voor mijn eigen ziel en ook voor de gemeente. Ik geef daar iets van door.

Ernstige schuld

In het volmaakte gebed krijgen we onderwijs van de hoogste Profeet en Leraar, Jezus Christus. In Hem ligt de vergeving der zonden. In Hem is alles volbracht. In Hem is de schuld en zonde weggedaan uit Gods boek. En juist Hij gaat desondanks nu spreken over de zonde. Hij maant ons dat we dat dagelijks moeten bidden: Vergeef ons onze zonden.

Dus de Zaligmaker wist van de voortdurende last der zonde op het geweten van Zijn Kerk. Zoals bekend zijn er twee versies van het volmaakte gebed. In Luk.11:4 lezen we: vergeef ons onze zonden, terwijl Matth.6:12 heeft: vergeef ons onze schulden. Zonden (meervoud) spreken al van een gevallen wereld en een verloren zondaar, maar als de zonden ook nog schulden worden genoemd, wordt het alles nog ernstiger en belastender. Juist vanmorgen las ik enkele klemmende uitspraken van Spurgeon: "Ik ben bang dat

Men van ons moeten toegeven dat we ons eigen geweten niet beschuldigen van het zondige hiervan. Dat we dit soort verdorvenheden hebben is onze misdaad die we als een enorm kwaad zouden moeten belijden. En als ik, dienaar van het Evangelie, u het zondige hiervan niet op het hart bind, heb ik de zaak gemist die er het virus van is". Zonde is schuld. Dat betekent: wij hebben geen enkel excuus, wij verdienen de hel. Let wel: dat zegt de Heere Jezus! Ook hier is Hij de Prediker der wet, die ons bepaalt bij de grote breuken van ons bestaan. Bij de scherven van een gevallen theekopje, roepen we: wat zonde; maar als een mens in het ravijn der zonde stort, is die uitroep pas echt op zijn plaats. Een stukgefallen schepping, dat

is pas zonde. En de Heere legt deze onnoemelijke ramp voor mijn verantwoording. En dat alles wordt niet door Mozes gedaan, maar door de Heiland der wereld. Maar wie zou het ook ernstiger kunnen doen? Hij heeft de last van de zonde moeten wegdragen, Hij werd schuldig gesteld voor de misdaad die Hij niet gepleegd had. Wie dus dicht bij deze Zaligmaker leeft, zal de diepste indrukken van zonde en schuld steeds weer in zich gevoelen.

Dagelijkse schuld

Verder denkend zouden we ons de vraag kunnen stellen waarom we nog steeds weer over de zonde moeten spreken in ons gebed. Moet dat dagelijks? Ja, dit gebed wordt van dag tot dag gebeden. Dat kunt u zien aan de vorige bede: Geef ons heden ons dagelijks brood. Hier leest u dat dit gebed een dagelijks weerkerende bede is. Dat verbaast opnieuw. Want, zo kunt u denken, de zonden zijn toch vergeven? Dat gebeurde door Zijn eigen bloedstorting aan het kruis. Moet bijvoorbeeld ook die verlamde, tot wie de Heere sprak: "Uw zonden zijn u vergeven", dagelijks deze bede blijven bidden? Luther heeft de uitspraak gedaan, die later ook in de Formula Concordiae werd herhaald, dat God vergeeft met uitsluiting van alle verleden, tegenwoordige en toekomstige werken. Hieruit mogen we opmaken dat God bij de rechtvaardiging alle zonden vergeeft, zonden uit het verleden, die in het heden en die van de toekomst. Vergeving is een radikale zaak. We kunnen zeggen dat in de kruisdood van Christus de zondelast van Zijn gehele kerk eens en voorgoed weggedaan is. Maar bevreedt het dan niet dat we toch nog moeten blijven bidden, dagelijks, om die vergeving? Is die dan niet al reeds vergeven? Er zijn heel wat mensen die zo denken. Christenen zijn vrijgemaakt voor wie het hoofdstuk over de zonde nu door het geloof in Christus voorbij is. En daarom verzet men zich tegen de uitdrukking in zondag 51 dat we nog steeds arme zondaren blijven. Deze gedachte is algemeen;

velen leven hierbij. Ik hoef dat niet nader te benoemen. Ook binnen onze kerken en in ons eigen hart leeft die gedachte.

Maar bedenk dan dat het onderwijs van Christus geheel andere taal laat horen. Vergeving is niet een pinpasje, waarmee we zo maar bijna automatisch alle schulden kunnen betalen. Het is geen vrijbrief, die we als polis in de kast hebben. We moeten, naar het woord van Christus, die schuld nog dagelijks beleven, overdenken en belijden. Feitelijk beschouwd wordt de last van die schuld voor uw beleving nog dagelijks zwaarder. Ik zou dagelijks moeten vorderen, maar deze bede leert me en de praktijk onderstreept dat, dat we dagelijks volharden in de zonde. Dit kan zeker samengaan met de uitroep: Wij zijn meer dan overwinnaars! Gelukkig blijft dat staan voor Gods Kerk. Ook dagelijks. Maar wij moeten in balans blijven. We moeten in het dal van verootmoediging onze tenten opslaan. Hier wordt elke vorm van antinomiaans denken de kop in gedrukt. Dit verschijnsel komt voor bij hen die voor hun bewustzijn in sterke mate hebben mogen beleven dat zij gerechtvaardigd werden door God. Men gevoelde zo krachtig de vergeving in het eigen hart, dat het daarna niet meer mogelijk werd geacht nog te bidden om de vergeving der zonden. Dat werd gevoeld als een twijfel aan de genade van Christus. Een echte antinomiaan gaat nog verder: de Heere Jezus heeft in mijn plaats berouw getoond, dan hoef ik dat nu niet meer te doen. Hij heeft geweend over de zonde en daarom doe ik dat niet meer. Ik hoef ook geen ernst meer te maken met de wet want die heeft afgedaan.

Maar dat denken wordt hier volkomen van de hand gewezen. U moet dagelijks bedenken uw zonde en vervloeking, aangezien..... Christus zo zwaar moest lijden daaronder. Er is ook een modern antinomialisme: leef vrij uit de vergeving, die Jezus voor ons verworven heeft en zeg ons nu hoe we uit die verlossing kunnen leven tot Gods eer. En zodoende verzet men zich tegen de prediking van

*Moet
bijvoorbeeld
ook die
verlamde, tot
wie de Heere
sprak: "Uw
zonden zijn
u vergeven",
dagelijks deze
bede blijven
bidden?*

*De Heere Zelf
zegt aan het
volk hoe ze tot
Hem bidden
mogen en
moeten. Zeg
tot Hem!*

onze zonde en ellende, want dat is nu een gewonnen zaak. Kerken zitten vol met rijke christenen die het lek voorgoed boven water hebben. Een arme ontdekte zondaar voelt zich hoe langer hoe meer een vreemde in zo'n gemeente. Maar hier staat dat Christus door Zijn borgtocht blijft overtuigen van de schuld. Wie dagelijks dit gebed levend kan bidden, verkeert in de dichtste nabijheid van het kruis en wandelt met zijn God.

Vergeven schuld

Er is nog meer te zeggen over het verband tussen Christus als de Onderwijzer en dit gebed. Verslagen bidders krijgen hier ook uit de mond van de Zaligmaker een helder zicht op de vergeving. De Heere Zelf geeft hier vrijmoedigheid om te smeken om vergeving. Hij zou ons allen de les zwaar en oordelend kunnen lezen, maar Hij raadt aan te blijven bidden om vergeving. Dat gebed deelt in een Goddelijk recht daartoe. De Heere wil zeggen: U mag dagelijks aan de hemelpoort kloppen met de bede om de vergeving der zonden. Ook als er toch nog weer tijden komen, dat de zonde in eigen oog zwaar en boos is. Tijden waarin gewanhoopt wordt aan vergeving

en waarin alle vensters gesloten zijn waardoor licht zou kunnen binnenstromen. Dat gebed leert de Heere en Hij heeft graag dat we zo tot Hem komen. Dat geeft ongekende vrijmoedigheid. Hij is een Toevlucht te allen tijde. Hij is de Hoorder der gebeden. Hij vergeeft menigvuldig. Juist de Heere Jezus kan dat zeggen omdat Hij weet dat de schuld van de Kerk uit Gods boek is weggedaan. In Hosea 14: 2 lezen we: "Neem deze woorden met u, en bekeer u tot den HEERE; zeg tot Hem: Neem weg alle ongerechtigheid, en geef het goede, zo zullen wij betalen de varren onzer lippen". U vindt daar hetzelfde. De Heere Zelf zegt aan het volk hoe ze tot Hem bidden mogen en moeten. Zeg tot Hem! De Heere zegt hen het gebed voor. Dat is dan de meest duidelijke garantie voor de vergeving ervan. Dat kan u tot aansporing zijn om de Heere met Zijn eigen woord te zoeken.

Deze bede leert ook de noodzaak van de toepassing. Want in Christus ligt alle heil opgehoopt en bewaard. In Hem is een volheid. Maar hoe krijg ik deel aan die volheid? In de weg van de doorleving van mijn schuld en in de toepassende werking van Gods

Geest en dat wordt geleerd in de binnenkamer van het gebed. Het is niet genoeg te zeggen: Christus heeft de schuld weggenomen; deze voorwerpelijke waarheid vraagt om een onderwerpelijke toepassing.

Zondag 51 spreekt tenslotte over de bevinding der genade. Deze bevinding leidt tot de naaste om ook hem mild te doen delen in de vergeving. Hier komt de praktijk aan de orde. In die praktijk moet dan blijken hoezeer we zelf die vergeving hebben ontvangen. Daardoor gaat de Kerk meer en meer bestaan uit mensen die elkaar van harte de schuld belijden en die ook elkaar van harte mogen en willen vergeven. Het is, zo zegt de Heidelbergse, hun voornemen om dat te doen. Let ook op die uitdrukking. U, die deze Goddelijke vergeving hebt leren bevinden in uw hart, u zult dat toch ook wel doen? Voor de ander belijden en de ander eveneens vergeven. Dat is de vrucht van deze vergevende liefde Gods. En zodoende is deze bede een krachtig gebed dat ons voert aan de stranden van de zee van eeuwige vergetelheid.

P. Roos

Boekbesprekingen

Thomas Hooker, De arme twijfelende christen tot Christus getrokken, gebonden, 138 blz., € 14,90, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-09657.

Thomas Hooker (1586-1647) geeft in dit opnieuw uitgegeven boek waardevol onderwijs aan aangevochten en bestreden zielen in de weg der zaligheid. Hooker schrijft over veranderingen om tot Christus te komen en over de middelen om tot Christus te komen. Hooker ontmaskert eigen-gerechtigde angsten in veel klachten. Het boek verscheen voor het eerst in 1641. Sinds die tijd is het vaak herdrukt zowel in het Engels als in het Nederlands. Vertaler is dhr. W. van der Zwaag. Hij heeft ook een inleiding op het boek ge-

schreven waarin een korte schets wordt gegeven van het leven van Hooker. Hooker heeft enige tijd in Nederland gearbeid: hij diende gemeenten in Amsterdam, Delft en Rotterdam. In 1633 emigreerde hij naar Amerika waar hij tot zijn dood verbleef. Hooker wordt wel de Luther van Nieuw Engeland genoemd. We besluiten met een citaat dat we lezen op blz. 50 "Het is waar," zegt de ziel, "Mannasse heeft vergeving ontvangen, Paulus was tot God bekeerd en al Gods heiligen hebben genade ontvangen. Maar kunnen mijn zonden wel vergeven worden? Kan mijn ziel worden levendgemaakt? Neen, neen, mijn zonden zijn te groot dan dat ze vergeven kunnen worden," zegt de wanhopende ziel.

Overdenk eens hoe beledigend het voor God is, de macht van de zonde om u te verdoemen groter te maken dan de macht van God om u te behouden. Hoe ontierend

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.
Uw bestelling ontvangt u binnen
twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

het is voor God, de macht van de satan sterker te maken om u te verderven, dan de macht van God om u op te beuren en bijstand te verlenen."

Ds. J. Joppe, De brief van Jakobus, Zijt daders des Woords, gebonden, 157 blz., € 13,90, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-2989-1.

In de serie 'Aan u geschreven' verscheen een verklaring van het boek Jakobus. Het gaat in de brief van Jakobus, die wel het Spreukenboek van het Nieuwe Testament wordt genoemd, niet over de werken om daardoor voor God gerechtvaardigd te worden, maar over de werken die voortkomen uit een oprecht geloof in Christus. Het gaat om de praktijk der godzaligheid. Kohlbrugge noemde de Jakobusbrief een gouden kleinnood. Met name de zonden van de tong krijgen aandacht. We lezen op blz. 101 "Iemand schreef eens dat er eigenlijk vier soldaten nodig zijn om onze tong en lippen te bewaren: waarheid, liefde, noodzaak en wijsheid. Waarschijnlijk komt dit beeld van de Griekse wijsgeer Socrates die over drie zeven sprak waar onze woorden door moeten voordat ze naar buiten kunnen: de zeef van de waarheid, de zeef van het goede en de zeef van de noodzakelijkheid."

Ds. W. Pieters Bijbels ABC, deel 2, Het zegt de Bijbel over, pocket, 156 blz., € 9,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-3360-852-0.

Dit boekje is het tweede deel in de serie 'Bijbels ABC'. De auteur behandelt bijbelse begrippen op een voor de jeugd begrijpelijke manier. In dit boek worden de letters B t/m G behandeld. Het eerste woord wat besproken wordt is 'Bijbelverklaring'. De auteur schrijft terecht dat je die ter hand kunt nemen na de preek en voor persoonlijke Bijbelstudie. Als het over Bijbelvertalingen gaat pleit ds. Pieters ervoor de Statenvertaling met de kanttekeningen te gebruiken als de meest betrouwbare vertaling in het Nederlands. Bij de behandeling van het woord 'catechisatie' komt aan de orde dat je

op de catechisatie kunt zondigen. "Want, weet je, ook op catechisatie kun je zondigen. En er wordt wat gezondigd op catechisatie! Er is wat oneerbiedigheid! Weinig respect voor Gods Woord en de leer van de waarheid! Besef je dat, als je je niet verandert, je de helse verdoemenis elke catechisatieles verzwaart?" Behartenswaardige dingen worden geschreven over het chiliasme. De auteur voelt het meeste voor het standpunt van veel oudvaders dat er nog een bloeitijd voor de kerk zal komen en dat het oude bondsvolk Israël de Messias zal erkennen. Interessant is wat er geschreven wordt over chiromantie, dat is de toekomst voorspellen uit de lijnen van iemands hand. Hier moeten we ver vandaan blijven. Onder het woord concubinaat wijst de schrijver ongehuwd samenwonen af. Creatonisme en evolutie komen aan de orde. Als het over dansen gaat haalt de schrijver de bekende Voetius aan die zegt dat een man alleen met zijn eigen vrouw mag dansen. Verder valt alle dansen onder overtreding van het zevende gebod. De gereformeerde ds. H. Veldkamp schrijft in zijn catechismusverklaring 'Zondagskinderen' "Speel niet met vuur, vooral niet met het vuur van je hartstochten. Speel er niet mee, meisjes, met opzichtige of onzichtbare kleding – het is een tempel, je lichaam, en net zomin als een tempel in bioscoopstijl gebouwd wordt, zal een christenmeisje haar tempellichaam opsmukken met make-up of met ongepaste kleding." De auteur bespreekt ook zaken als erotiek en flirten. Het is een goede zaak kennis te nemen van de inhoud van dit vlot geschreven boek.

In de serie Graankorrels is weer een aantal delen verschenen: 9 t/m 13. In deze serie verschijnen geschriften van reformatoren, puriteinen en nadere reformatoren. Uitgeverij De Banier, Apeldoorn.

Deel 9 is samengesteld uit het werk van John Wicliffe (ca. 1329-1384), getiteld 'Een solide bouwwerk', 91 blz., € 7,90, ISBN 97890336 29860. John Wicliffe was een bekende Engelse bijbelver-

taler. Deel 10 draagt als titel 'Zie, Ik sta aan de deur', van Theodorus Avinck (1740-1782) die ouderling was in Utrecht en persoonlijk bevriend was met ds. A. Comrie, 59 blz., € 7,90, ISBN 97890336 08308. Deel 11 geeft een selectie van meditaties over Psalm 119 van Charles Bridges (1794-1869) die behoorde tot de Bijbelgetrouwe stroming in de Kerk van Engeland, 76 blz., € 7,90, ISBN 97890336 08896. Deel 12 is een opstel over 'de Goede Strijd' van John C. Ryle (1816-1900), 66 blz., € 7,90, ISBN 97890336 09367. Deel 13 is een werkje van Maarten Luther getiteld 'Bidden met het hart', dat in 1535 verscheen onder de titel 'Een eenvoudige manier om te bidden, voor een goede vriend.' Het boekje bevat 59 blz., kost € 7,90, ISBN 97890336 09558. Het boekje geeft inzicht in de opvatting van Luther over het gebed en laat iets zien van zijn eigen gebedspraktijk. Luther schrijft erover hoe gebeden dient te worden aan de hand van het Onze Vader, de tien geboden en de apostolische geloofsbelijdenis. Luther pleit ervoor de dag te beginnen en te eindigen met gebed. We lezen op blz. 10 en 11 "Het is goed dat men het gebed 's morgens vroeg het eerste en 's avonds het laatste werk laat zijn. Men moet zich zorgvuldig wachten voor die verkeerde, bedrieglijke gedachten die zeggen: Wacht nog even, over een uur zal ik gaan bidden; eerst moet ik dit of dat afhandelen. Want met zulke gedachten kom je van het gebed in de zaken terecht, die je dan vasthouden en omsluiten, zodat er van het gebed de hele dag niets komt." Tenslotte geven we een leerzaam en typerend citaat dat we vinden op blz. 25 "Zo ook een goede en ijverige kapper: hij moet zijn gedachten, zintuigen en ogen heel precies op het mes en op de haren richten en niet vergeten wat hij aan het doen is, aan het scheren of aan het knippen. Als hij echter tegelijk veel wil kletsen, aan iets anders denken of naar iets anders kijken, dan kon hij iemand wel mond, neus en keel erbij afsnijden. Zo eist ieder ding, wil het goed gedaan worden, de mens geheel voor zich op met alle zinnen en leden. Wie aan allerlei

dingen denkt, denkt niet, doet ook niet goed. Hoeveel te meer wil het gebed het hart helemaal alleen hebben, wil het een goed gebed zijn." De serie Graankorrels

voorziet in een behoefte. Het zijn leuke boekjes om weg te geven, de prijs is niet te hoog en het formaat geschikt om mee te nemen bijvoorbeeld naar het ziekenhuis als

je op bezoek gaat bij iemand en uiteraard ook als je zelf zou moeten worden opgenomen. Aanbevolen.

Persberichten

Psalmzangdag in Bovenkerk Kampen

Een middag voor het hele gezin!

Op D.V. zaterdag 19 maart 2011 wordt in de Bovenkerk te Kampen de landelijke Psalmzangdag weer gehouden. Thema van deze dag is 'Zingt halleluja, zingt Zijn eer.' Er zal gezongen worden uit de Hallelsalmen. De Hallelsalmen zijn psalmen die spreken van de opgang naar de tempel in Jeruzalem ten tijde van het Pascha.

Ds. A. Schot, predikant van de Gereformeerde Gemeente te Nunspeet, zal de psalmen van toelichting voorzien. De samenzang wordt op het Hinszorgel begeleid door Peter Eilander. De psalmen worden niet-ritmisch gezongen, uit de berijming van 1773.

De Psalmzangdag is voor iedereen gratis toegankelijk. Wel wordt er twee keer gecollecteerd om de kosten te dekken. In de pauze zijn consumpties tegen betaling verkrijgbaar. De middag begint om 13.30 uur en is rond 16.30 uur afgelopen. Parkeertip: Stadhuis, Burg. Berghuisplein, op ca. 10 min. loopafstand van de Bovenkerk. Zie voor meer info: www.psalmezangdag.nl.

Uitnodiging

Het bestuur van de Reformatorische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen (ReVOKE) nodigt alle echtparen die tot de doelgroep behoren uit om deel te nemen aan onze bijeenkomst op D.v. 9 april 2011 in de Adventkerk van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal, Vijftien Morgen 51, 3901 HV, tel.nr. (0318) 515886.

Dhr. W. Visser uit Nunspeet zal een inleiding houden over

Twee zijn beter dan één n.a.v. Prediker 4: 8-12

waarna we in groepjes uiteen gaan om met behulp van gespreksvragen/stellingen met elkaar hierover door te praten.

vanaf 14.30 uur	ontvangst met koffie/thee
14.45 uur	opening
15.00 uur	inleiding dhr. W. Visser
15.45 - 16.15 uur	pauze
16.15 uur	gespreksgroepen
17.00 uur	sluiting

Voor meer informatie en/of aanmelden www.revoked.nl of (0341) 425712.

EPE (Veluwe) te huur

onze vak. woning max. 6 pers.
van alle gemakken voorzien en
rustig gelegen niet ver van
bos en heide en het dorp is vlakbij.

U mag weer reserveren voor dit
nieuwe seizoen
tel 0578-629347

*Rust en ontspanning
in de
prachtige Eifel!*

Ruime appartementen te huur

Int.: 0049-6594258990 en
www.huizesolagrata.nl

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting
Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van
"Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10,
8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,
2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
Fax: 084-2220131.
Email: pand@solcon.nl
ING 70.43.50 t.n.v. Stichting
Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 13,50 per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde
Staten en Canada 12 dollar per jaar.
Advertenties € 0,36 (ex. BTW) per mm
met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REVOKE

I www.revoked.nl
E info@revoked.nl
T 0184-642253

Reformatorische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen